

A CONTRAPEL

BEL OLID

*O per què trencar
el cercle de depilació,
submissió i autoodi*

«El més fascinant de tot aquest mecanisme és que un artefacte social (la depilació) es consideri mostra de feminitat innata. Seria lògic que el pèl corporal, que separa la nena de la dona, es considerés intrínsecament femení (i, fins i tot, sexi). En canvi, hem arribat al punt en què és tot el contrari.»

Bel Olid

A CONTRAPEL

O per què trencar el cercle
de depilació, submissió i autoodi

Edicions Destino

Queda rigorosament prohibida sense l'autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

© Bel Olid, 2020

Drets d'edició negociats a través d'Asterisc Agents

© de la fotografia de l'autora: Tjerk van der Meulen

© Edicions Destino, S.A., 2020

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U., 2020

Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

Primera edició: novembre del 2020

ISBN: 978-84-9710-303-9

Dipòsit legal: B. 18.248-2020

Fotocomposició: Grup62

Índex

1. Història d'una obsessió 13
2. De l'alegria a la vergonya 21
3. És possible una feminitat peluda? 33
4. Perquè vull, sí. Però per què vull? 51
5. Un camí pelut cap al futur 65

1

Història d'una obsessió

Vaig decidir no depilar-me més.

La part de decidir-ho és important: des de la pubertat i fins aquell dia havia passat la major part de la vida sense depilar, però al darrere no hi havia una decisió conscient de desafiar res. Com tantes dones, assumia l'obligació de fer-ho si havia d'ensenyar cames, aixelles o engonals en públic, i postergava l'obligació de fer-ho si no havia d'ensenyar res. Després de la dutxa jugava amb els pèls de les cames (sempre punxants de tant arrencar-los i afaitar-los) i pensava «Un dia d'aquests m'he de depilar», i ho deixava estar fins que arribava la calor.

Durant l'adolescència mirava fascinada les cames impecables i aparentment suaus d'algunes amigues i em demanava com s'ho feien. Els meus pèls eren rebecs, abundants, negres. La cera no els arrencava tots, i si passava la mà per sobre

la pell adolorida i encara enfebrada per la cera, continuava notant-la rasposa i gens sensual. Al cap de pocs dies tornava a estar igual. Cada cop l'esteticista prometia que amb aquesta nova tècnica no em caldria tornar-hi fins al cap d'un mes, i cada cop era mentida. Quan ja era innegable que sí, que una altra vegada tenia les cames peludes, recuperava els pantalons llargs i evitava la platja fins que acabava tornant-hi: la tortura de la cera calenta; la pell vermella i sensible; els pèls traient el cap, amenaçadors.

Les cremes depilatòries sí que em deixaven la pell fina, però era una il·lusió que durava unes poques hores. Els pèls creixien més ràpid encara que amb la cera i més difícils, com enrabiats per l'agressió. L'altra opció, afaitar-me les cames, era una tasca llarga i tediosa. Em tallava sovint i la picor de les ferides m'acompanyava fins que arribava la picor dels pèls naixent.

El fracàs absolut a l'hora de mantenir a ratlla els meus pèls era més que un fracàs pràctic que em condemnava a pantalons llargs i dies sense platja: era un fracàs manifest en la meva feminitat. Ja em sentia impostora en el paper de noia: performava com podia per por de perdre'm i trobar-me encara més sola del que estava, però sabia que els cabells llargs i els vestits eren una

mentida que sostenia penosament. Que els pèls s'entestessin a enfilar-se'm per les cames, que em brolessin incontrolables cada cop més abundants, la meva impotència davant la frondositat tossuda de la naturalesa, era el senyal inequívoc que no, no era una dona de veritat.

La meva mare deia que era culpa meva. No era pou disciplinada amb la cera, sucumbia massa aviat a la gillette. En realitat fer-me la cera era car, i la meva economia d'adolescent, precària. Ella tenia quatre pèls fins i clars que s'afaitava un sol cop l'any. Potser si hagués heretat aquesta característica seva no m'hauria vist en la necessitat de problematitzar la depilació, de buscar com alliberar-me'n. Com més fàcil ens és conformar-nos al cànon, menys violent ens sembla el que ens imposa. Però conformar-me no ha sigut mai el meu punt fort.

Vaig trigar força a descobrir que els anuncis de productes depilatoris, en què una dona sense pèls es depila per continuar sense tenir pèls, eren una farsa, i que a moltes altres dones els passava com a mi. De fet, vaig descobrir-ho quan tenia disset o divuit anys i vaig començar a enllitar-me amb dones més lliures que jo, que em convidaven a acariciar-les sense preocupar-se de si anaven «presentables» o no, que m'oferien el cony

obert sense ni plantejar-se què diria del seu engonal. Em va contrariar tanta despreocupació, va irritar-me una mica que no juguessin al joc, em va encantar saber que existien. Em va trasbalsar profundament aquesta possibilitat dels cossos que senten i vibren i viuen fora de la norma, i vaig desitjar tenir la força de ser-ne un, jo també. Però, tot i que la revelació va ser important, no vaig deixar d'intentar semblar «normal». Com a mínim si anava amb banyador o pantalons curts. Com a mínim si duia vestit. Com a mínim si sabia que em despullaria davant d'algú per primer cop. I així molts anys, fins gairebé els quaranta. Llavors, un dia, vaig decidir no depilar-me més.

No va canviar pràcticament res, per fora. La gent amb qui compartia llit i intimitat estava acostumada a la frondositat dels meus rínxols, intensos i extensos i odorosos com el desig mateix. Però jo sabia que havia decidit no depilar-me, i que aquells pèls no eren circumstancials. No eren un accident que caldria corregir més endavant, no eren okupes de la meua pell. Els havia donat la categoria d'habitants legítims del meu cos, i pensava deixar-los acompanyar-me en la salut i en la malaltia, a la platja i a la piscina, fins que la mort (òptimament, la seva) ens separés.

El primer dia que vaig sortir de casa amb pantalons curts i pèls (molts pèls, molt llargs) a les cames, em sentia absolutament vulnerable i eufòrica. No sabia què passaria, però estava trencant una norma molt rígida. Una norma que havia invertit hores, diners, suor i llàgrimes a mantenir. Em sentia orgullosa de la meva decisió i, alhora, ridícula per la petitesa innegable del gest. Milers de dones cada dia lluitant per causes nobles, nobilíssimes, importantíssimes, i jo orgullosa per ensenyar uns quants pèls.

A la llum fluorescent del metro, les meves cames semblaven encara més lletges que sota el sol blanquíssim d'aquell matí de juny. M'hi vaig passar la mà, com si volgués allisar-ne els pèls. La dona que tenia asseguda al davant em mirava les cames, hipnotitzada. Va fer cara de sorpresa o de vergonya quan va notar que la mirava, com si l'hagués enxampat fent alguna cosa mal feta. Vaig tirar les cames enrere sota el seient, per amagar-les tant com vaig poder.

Havia sortit de casa pensant que en aquell moment per fi m'escapava dels mandats de gènere i afirmava definitivament la meua llibertat de ser com era. Però, en comptes d'eufòrica i feliç, em sentia lletja i avergonyida. El camí més important, el d'acceptar-me de veritat com

soc, no com un esborrany de la meva versió òptima, no entre cometes, no circumstancialment perquè demà ja em depilaré, tot just començava. I els pèls a les cames eren només la punta de l'iceberg.